

ח. תוספות ישנים פרק ראשון יבמות חמש עשרה נשים

סינה היכא דנשא המס. את אשה זו תחילה ונעשית אשת האח על זה: **ואח"כ נשא חי.** את אחותה וניתוספת איסור אחות אשה על צמתו וכשמת אחיו בלא בנין ואישתראי איסור אשת אח המוקדם אישתראי נמי אחות אשה המאוחר כדעולה דלמחר הואיל והותר לזרעמו שהיא ראשונה הותר לקרוי שהוא אחרון: **אלא נשא התי.** אשתו תחילה ועמדה עליו באיסור אחות אשה ואח"כ נשאה אחיו המת וניתוסף איסור אשת אח איסור אחות אשה קדים ואף על גב דהותר איסור אחרון עומד ראשון במקומו: **ואפי' נשא מה נמי.** זרישא קדים ליה איסור אשת אח לא דמיא לדעולא דהתם הרואה קרי בשמיני שלו כזר הותר מאיסור הראשון קודם ראיהי הקרי משהאיר המזרח והכא נמי מינה היכא דנשא מת ומת תחילה והותר איסור אשת אח ואח"כ נשא חי את אחותה: **אלא נשא מה ולא מת.** עד שנשא חי את אחותה הא לא איתמוזאי כלל ומי לא מודה עולה צכהאי גוונא שאס ראה קרי בליל יום שמיני שאין מכניס דיו ממחר לזכוונת משום קרי דמעכב עליה הואיל ולא יצא מנזרעמו לשעה הראויה להצאת קרבנותיו דקודם שהותר מנזרעמו צא עליו קרי: הכי גרסינן כי איצטריך עליה **לנשא מה ומס ואח"כ נשא חי:** **ואיבעית אימא.** איצטריך עליה דאי לא כתביה הוה אמניא מיתי ייבוס אחות אשה להמיר בהיקשא דר' יונה דאמר רבי יונה כי כל אשר יעשה כל העריות וכו' תעשה שיש בו כרת כי איצטריך קרא למיסר צרה וערוה לא צריכא קרא והא תניא אין לי אלא המושם צרותיהן ת"ש רבי אומר וכו' ולקח ולקחה ויבמה לאסור צרות ועריות אימא לאסור צרות של עריות והא תרי קראי קנסיב ליה מאי לאו חד לערוה וחד לצרה לא אידי ואידי לצרה חד למיסר צרה במקום מצוה וחד למישרי צרה שלא במקום מצוה מאי טעמא ויבם ויבמה במקום ייבום הוא דאסירא צרה שלא במקום ייבום שריא צרה אמר רב אישי מתני' נמי דיקא דקתני חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן ואילו פטורות ופוטרות לא קתני שמע מינה ומאי שנא ערוה דלא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת צרה נמי לא תיבעי קרא משום דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת א"ל רב אחא בר ביבי מר לרבינא ה"ק משמיה דרבא צרה נמי לא איצטריך קרא כי איצטריך קרא למישרי

מי לא מודה עולה בהא שאם ראה קרי בליל שמיני שאין מכניס ידיו בבהונות. ק"ק דמנא ליה דמודה עולה בהא וגם צפרק כל הפסולים (ובמהם זכר ונס) דמסדר עולה למאן דפריק ליה מהך זרייתא ומטוון דמלרע הואיל והותר לזרעמו כו' דמשמע ומטוון ממשא שאתה צא להכניד עליו זרעו כו' דברייתא ונראה לרבינו יצחק דייקא עולה מדנקט וראה קרי צו זיוס משמע צו זיוס אצל בלילה לא שמע מינה דטעמא משום דהותר לזרעמו הותר נמי לקרוי ולהכי פשיטא ליה הכא דמרוי עולה צרה קרי בליל ח':

תרי איסורי. במחד איסורא לא ילפינן. א (אצל של) (אצל של) זיוס כגון צרת בתו ילפי' ואת ולרז אסי אמאי פוטרת איילונית צרתה והא חד איסורא הוא וי"ל דמנא נפשי איהי אסירא דילפי' מאשר מלך פרט לאיילונית ולהכי צרתה נמי אסורה וכן אשת אחיו שלא היה בעולמו אצל קמיא מתי טעמא דמאן דפליגי אדרב אסי וי"ל כיוון דאיילונית לאו צת זיוס היא בשום מקום שצריכה צרתה כרת ערוה שלא במקום מצוה דשריא ולא דמיא איילונית לחייבי עשה דילפינן כפרק שני (לקמן דף כ.) (א) לחלילה דאיילונית מיעטסו הכתוב בהדיא דלא הויא בכלל היתר אשת אח:

רבא אמר. ערוה גופא לא צריכא קרא. ואתם והא לכל הפחות איצטריך (א) לנשאה מת ומת ואח"כ נשא חי דלא תימא הואיל ואישתרי אשתרי וי"ל דרצא ליה ליה דעולה וסבר דצריכה במקום לא שמה ציהא ועוד אר"י דיש לתקן דגזי בעל קרי דש טומאה אחת היא אמרי' הואיל ואשתרי אישתרי דחד לאו הוא צבעל קרי ומזרע אצל הכא דשני שמות הן לא אמרינן הואיל ואשתרי אישתרי ואתם מאי טעמא לא כריכא קרא וכי ליה ליה לרצא היקשא דרבי יונה וי"ל דקסבר דלענין איסורא הוא דאקשיניהו רחמנא דצהי איירי קרא ולא לענין היתירא: **ב' איצטריך קרא למיסר צרה.** ומימה דהיכי טעי (א) למימר דאיצטריך למיסר צרה טפי מי הערוה כיון דצרה מלררע נפקא ויש כרת בצרה כמו בערוה ואומר רבינו יצחק דהשתא נמי בעי למימר לאיסור צרה ולמידק דשלא במקום מצוה שריא דמסקי רב אחא לנסוף והא דקאמר נמי אין לי אלא היא משום צרתה לא משום דלריק קרא לאיסור אלא למידק היתירא קרא שלא במקום מצוה והא דפריק מאי שנא ערוה ללא כריכא קרא כו' גמרא טעי במילתיה דרצא שלא פירש בהדיא למישרי שלא במקום מצוה אתא עליה:

ואי"ל פטורות ופוטרות לא קתני. אע"ג דמסקינן דלאסור צרתה נמי לא צריך קרא מ"מ מתא איסור צרה שעדיין כל השמייענו צשום מקום אצל איסור ערוה דכבר נטנו לה העריות צפרק קמא דכריתות (דף ק.) (א) שלא איצטריך כאן להשמייענו דאסורה במקום מצוה דאין עשה דוחה ליה שיש בו כרת: למישרי

כי אצטריך קרא לנשא מת ומת ואח"כ נשא חי. ואתם היכי (ממך) (נשא) אחות וקוקטו וי"ל שאינה אלא מדרכנו אלא קשה היכא משכחתי לה דפוטרת צרתה הלא כיון דלא נעשית אחות אשתו עד שמת אחיו אי"ל לא היתה מעולה צרת ערוה שהרי כשנשא חי לא היתה צרת ערוה ליכס שעדיין לא נשא אחות אשתו. וי"ל דהאי"ל דאערוה נלמא עמה גמרא דפסקא לן מקרא דעליה ומקרא דלרררז אס אשת ורזא למתוא עמה משכחתי לה צנשא חי ואתם"מ מת אחיו שהיה נשוי אחות אשתו ולקחתי (הכא) (הכא) מרי אסורי דאין משגיב על הדיקא: ת"ש ר' אומר ולקח ולקחה ויהי נמי דר' יונה ליה עליה מ"מ כפולא הוה דבי איצטריך קרא ליידיה כמו כן לדין ואי לדין לא כריכא קרא דעליה ליידיה נמי לא ליידי קרא דולקחה: צרה נמי לא כריכא קרא. ואתם אי"ל דהרצא קוסא לרובמה מ"מ ר' אומר ולקח ולקחה ויבם ויבמה כיון דלא אצטריך קרא לא לנדה ולא לערוה. וי"ל דהיתירא לאסור צרות כל עריות אצל במקום יבוס אצל במקום יבוס כריתות (א): ומתות וכן לעיל (א): צריכה במקום יבוס אצל במקום יבוס כריתות (א): ומתות מנין וקשה ה"ל ויחאל כיון דצרה לא כריכא תפי' לרבי למה לי תרי קראי ולקחה ויבמה. ונראה לראש"י דחד אחי למיסר צרה במקום מצוה וחד למישרי שלא במקום מצוה מזהו דרזוקא רבנן דמפיק מלררע צרות וכתיב בהריה ועברתו אי"ל לא כריכא קרא לנדה אצל ר' דמפיק לנדה אצל ר' שמעון ולא כתיב בה כרת בהדיא אצטריך שפיר קרא למיסר במקום מצוה ודע"ג דפרשתי בפסוק (לקמן ע"ג) דפיק לר' עושה מלררע הייט לאשר נכתב ולקחה דמיינה שמעית אזהרה צרות דאמרינן בפסוק כל היכא דריכא מרין לקויין וכו' וזו מדמיינן כרות להדי צרת ערוה לנדה זריקה אצל אי לא כתב ולקחה לא שמעית איסור ערוה במקום מצוה. כ"ע לראש"י:

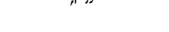
תורה אור השלם. 1. ואשה אל אחותה לא תקח לצרר לגלות ערוה עליה בחייה: ויקרא יח כט 2. כי כל אשר יעשה מפל התעבות האלה ונברתו הדיקות העשות מקרב עמם: ויקרא יח כט 3. כי ישבו אחים יחד ומת אחד מהם וכן אין לו לא תהיה אשת המת החיחה לאיש ור יבמה יבא עליה ולקחה ה' לאשה ויבמה: דברים כה ה

גליון הש"ס. תוס' ד"ה רבא אמר וכו' וי"ל דרבא ליה ליה דעולה. עין טורי אבן מגילה ד' ג ע"ג ד"ה מולאמו:

הגהות הב"ח. (א) נמי רבא אמר ערוה גופא לא כריכא: (ב) שם והא קתני אין לי אלא היא: (א) תוס' ד"ה מי וכו' כפיק שני דרולוצת דאיילונית מעשה: (ז) ד"ה רבא וכו' איצטריך לנשא מת: (ס) ד"ה כי וכו' דהי טעי רבא למימר: (י) ד"ה ואלו וכו' דכריתות לא אצטריך:

מוסף רש"י. מכל התעבות האלה. כפרת עריות כתיב (דודשין סד).

(א) (לקמן יג.) (ב) לקמן ד: דקוין ס: כריתות ב: (א) (נדשין ס.) ע"ז מ"א: (ד) (ויקרא יח.) (ג) (לקמן ד.) (ג) (נעל ג.) (ה) (ויקרא יח.) (ד) (נסא) (ט) (שיך לע"ג.) (ז) (רשא מ"ח)

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחותה לא תקח לצרר לגלות ערוה עליה בחייה: ויקרא יח כט 2. כי כל אשר יעשה מפל התעבות האלה ונברתו הדיקות העשות מקרב עמם:

3. כי ישבו אחים יחד ומת אחד מהם וכן אין לו לא תהיה אשת המת החיחה לאיש ור יבמה יבא עליה ולקחה ה' לאשה ויבמה: דברים כה ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רבא אמר וכו' וי"ל דרבא ליה ליה דעולה. עין טורי אבן מגילה ד' ג ע"ג ד"ה מולאמו:

הגהות הב"ח

(א) נמי רבא אמר ערוה גופא לא כריכא: (ב) שם והא קתני אין לי אלא היא: (א) תוס' ד"ה מי וכו' כפיק שני דרולוצת דאיילונית מעשה: (ז) ד"ה רבא וכו' איצטריך לנשא מת: (ס) ד"ה כי וכו' דהי טעי רבא למימר: (י) ד"ה ואלו וכו' דכריתות לא אצטריך:

מוסף רש"י

מכל התעבות האלה. כפרת עריות כתיב (דודשין סד).